

Nationella mål för etikutbildningen i läkarprogrammet

Läkarstuderanden ska vid läkarexamen ha utvecklat ett etiskt förhållningssätt vilket förutsätter att man kan identifiera och analysera kliniskt etiska problem samt argumentera för hur dessa löses tillsammans med patienten och/eller hennes företrädare. Läkarstuderanden bör vara medveten om såväl egna som andras normer och värderingar. Dessa normer och värderingar kan leda till konflikter som måste synliggöras och hanteras. Alla problem kan lösas men lösningen blir ibland att man väljer det minst dåliga alternativet

Minimikrav

Den blivande läkaren bör efter genomgången läkarutbildning ha tillgodogjort sig:

Kunskap och förståelse

- Att kunna förstå och förklara centrala etiska begrepp såsom normer och principer, primum non nocere-axiomet, doktrinen om dubbla effekter, sluttande-planet argument, handling och underlåtenhet, skillnaden mellan att avse och att förutse etc.
- Att vara förtrogen med olika etiska teorier och utgångspunkter (såsom konsekvensetik, pliktetik, dygdetik och omsorgsetik) samt skillnaden mellan normativ och deskriptiv etik.
- Att känna till yrkesetiska regler såsom Hippokrates ed, Sveriges Läkarförbunds läkarregler och internationella deklarationer samt förstå vilka värdemässiga ställningstaganden som ligger bakom tillkomsten av, och innehållet i nämnda regler, liksom behovet av återkommande omprövning.

Färdighet och förmåga

- Att kunna identifiera etiska problem och skilja dem från andra typer av problem som tex psykologiska, religiösa, eller juridiska.
- Att kunna analysera etiska problem liksom att precisera aktörsintressen, handlingsalternativ, konsekvenser och de värden som står på spel.
- Att kunna kritiskt granska sina egna och andras etiska argument
- Att kunna informera, förklara och samråda med en patient i beslut som berör henne.
- Att kunna identifiera lojalitetskonflikter och förhålla sig konstruktivt till sådana.
- Att kunna särskilja faktafrågor från värdefrågor.

Förhållningssätt

- Att bemöta patienter, närstående, kollegor och andra berörda på ett respektfullt sätt.
- Att visa respekt för en patients åsikter, värderingar och önsknings.
- Att visa respekt för en patients rätt att delta i beslut som berör henne.
- Att förhålla sig engagerat och reflekterande till etiska frågor då olika intressen står på spel, t ex om läkare och patient gör olika bedömningar, har olika uppfattningar eller bedömningsgrunder baserade på t ex tro, kultur eller politiska åsikter.
- Att visa förmåga att reflektera över egna värderingar och fördomar.
- Att värna om sin egen professionella autonomi (knuten till läkarregler, vetenskap och beprövad erfarenhet) utan att för den sakens skull kränka patienten.

Examination

Läkarprogrammet bör innehålla tentamina där läkarstudenten ska kunna definiera centrala begrepp inom den medicinska etiken (kunskapsaspekter) och även visa prov på analytiska färdigheter. Särskild tyngdpunkt bör läggas vid den läkarstuderandes färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt genom användandet av kliniska exempel.